

PUT KRIŽA
Susret

Daria Ljevar

**Put Križa
Susret**

Autor:
Daria Ljevar

Izdavač:
Riječka nadbiskupija

Ilustracije:
Lana Benzia

Grafička priprema i tisak:
Grafika helvetica d.o.o.

Rijeka, 2025.

Autorica

Daria Ljevar rođena je 7. ožujka 2001. u Rijeci. Završila je Osnovnu školu „Gornja Vežica“ i Ekonomsku školu Mije Mirkovića Rijeka. Studentica je Hrvatskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Rijeci i višegodišnja kolumnistica nadbiskupijskog lista „Zvona“.

Ilustratorica

Lana Benzia rođena je 15. svibnja 2003. u Rijeci. Završila je Osnovnu waldorfsku školu i Školu za primijenjenu umjetnost u Rijeci. Sudjelovala je u programu „Liado“ - likovni istraživački atelje darovitih osnovnoškolaca. Izrađivala je i Ilustracije plakata za predstave „Didona i Eneja“ i „I buhe kašlju“ u Hrvatskom narodnom kazalištu Ivan plemeniti Zajc Rijeka. Zaposlena je kao osobna asistentica Dariji Ljevar u Udruzi osoba s mišićnom distrofijom Primorsko-goranske županije.

Uvodnik

Misao vodilja Križnog puta što ga je napisala Daria Ljevar, studentica na Filozofskom fakultetu u Rijeci, sadržana je u riječi „susret“, što je istaknuto i u podnaslovu ovog djela. Riječ je najprije, kako piše autorica, o „zemaljskim susretima“ - o susretu sa samim sobom i s drugima. No, „zemaljski su susreti oni koje me dovode do susreta s Tobom“ - stoji već u Uvodnoj molitvi. Valja spomenuti da se autorica samo u Uvodnoj molitvi ovoga križnog puta, molitvom direktno obraća Isusu. U svim tekstovima postaja, osim Uvodne molitve, autorica se molitvom ne obraća direktno Isusu Patniku nego čitatelja odnosno molitelja dotičnog križnog puta, ohrabruje i potiče da se moli Isusu – „reci Isusu što ti je na srcu i osluhni što će ti reći“. U 2. postaji, u susretu sa samim sobom, čitatelj, odnosno molitelj je potaknut zapitati se : „Što me odvaja od susreta sa samim sobom?“. U 4. postaji na temu susreta s drugima, čitamo: „Susreti su s drugima neizbježni i najčešće ne možeš birati s kim ćeš se susresti...obiteljski odnosi često su izvori teških križeva“. I ovdje se čitatelja potiče na molitvu: „Moli za svoje roditelje...Upoznaj Isusa sa svojom obitelji i zamoli ga da se u njoj očituje onako kako je to učinio u Kani. Ne zaboravi pozvati Majku Zagovornicu“. Susreti sa samim sobom, susreti s drugima, mogu me dovesti u susret s Bogom ali i ne moraju. Tu nema automatike! Svi zemaljski susreti dakle ne vode nužno i ravno k Isusu. I u susretu s Isusom stvaramo si krive slike o Njemu. U 6. postaji čitamo: „Moli Isusa da ti utisne u tvoje srce svoju pravu sliku kako bi u ljudima koje ti šalje na životnu stazu mogao gledati Njegov lik“. Autorica ovog križnog puta potiče čitatelja da moli za milost „da ti Isus obnavlja želju da

ga tražiš i nalaziš u svakom danu“. Jedan od način kako Isusa tražiti i naći je Križni put. Križni put kao pučka pobožnost, put je dubljem zajedništvu s Isusom. Duhovno zajedništvo s Isusom po molitvi križnog puta, uključuje osjećaje i srce. Ovo dublje istinsko duhovno zajedništvo s Isusom po križnom putu po svojoj naravi vodi k sakramentima te u sakramentalnom bogoštovlju molitva križnog puta biva pročišćena i uzdignuta a sakramentalno zajedništvo obogaćeno onim što je tipično za pučke pobožnosti - osjećajem i srcem. Križni put tako postaje uvođenje u otajstvo, postaje mistagoški. Križni put koji je napisala Daria Ljevar ima ove navedene karakteristike. Iako je u ovu molitvu križnoga puta utkano puno osjećaja i srca, sentimentalno shvaćanje križnoga puta nije dominantno. Ovaj križni put netipičan je po formi i sadržaju. Klasični križni put čini razmatranje pojedine postaje i molitva upućena Isusu od strane pisca dotičnoga križnog puta. Ovdje predstavljeni križni put ne drži se ove tipične sheme. Tako u tekstu za neke postaje križnoga puta, u prvi se mah ne vidi povezanost s naslovom postaje. Tako npr. u tekstu 1. postaje, autorica piše o zahvalnosti a naslov je postaje: „Isusa osuđuju na smrt“. Kakve to veze ima jedno s drugim? Tek pri dubljem promišljanju ovako sročena teksta prve postaje, počinju se javljati poveznice napisanog teksta s klasičnim naslovom 1. postaje. U presudi Isusu bila je pogažena pravda i galamom mase ušutkana savjest. Takve pojave susrećemo i danas ne samo u svijetu u kojemu živimo nego i u nama samima. Valja primiti dar prosvjetljenja da se to uvidi kao polazna konstatacija za obraćanje i treba biti Bogu zahvalan za takav uvid vlastitog stanja. U drugoj postaji autorica piše o bježanju pojedinca od susreta sa samim sobom.

Prihvatiti samoga sebe znači prihvatiti križ, ne izmicati mu te moliti da mi srce ne klone pred teškoćama života. Treća se postaja dotiče ljudskog pada kad ti „svi konci ispadaju iz ruku“, kad si karikatura sama sebe a ne slika Božja. U četvrtoj postaji autorica piše o životu satkanu od susreta koje ne biraš. Vjera je hrabro služenje i pomoć iz ljubavi koja sudjeluje u patnji. Peta postaja tematizira nemoć u kojoj je neugodno i teško tražiti pomoć. Šesta postaja govori o krivim slikama ljudi koje susrećemo i te su slike izvor razočaranja. Sedma postaja spominje ljutnju na sebe zbog propusta i promašaja. Osmu postaju o raznim nutarnjim blokadama. Deveta o besmislu življenja. Deseta o čišćenju od svih dosadašnjih razočaranja, loših i neugodnih iskustava. Jedanaesta o strpljivosti i trpljenju, dvanaesta o smrti kao preduvjetu za susret. Ovdje je zametak tumačenja ovozemnog puta kao puta pšeničnog zrna. Trinaesta postaja govori o posvješćivanju svih rana, ozljeda i posljedica križeva na koje si bio raspet. U četrnaestoj postaji autorica piše o sposobnosti dopuštanja Isusu činiti potrebno. U ovim tekstovima postaja križnog puta sažeta su slojevita iskustva posebnog životnog puta. Za napisati ovakav križni put, pored sposobnosti uočavanja i artikuliranja onog što je bitno, potrebna je odvažnost i to je ono za što autorici odajem priznanje. Bog u kojega kao kršćani vjerujemo misterij je koji ljudskim razumom nikada nećemo obuhvatiti. Ako je tako onda ne preostaje drugo doli uvijek iznova pokušavati približiti se tom otajstvu. Stoga ovaj tekst križnoga puta spada u takav dobar pokušaj približavanja, uvođenja u otajstvo.

Ivan Stošić

Riječ, dvije o mojoj/vašoj Dariji Ljevar

„Ljudi su gusto sađeni, ali rijetko niču!“

U mom dugogodišnjem radu s učenicima netko za koga sam sigurna da je „nikla“, je zasigurno moja draga učenica Daria. Rođena s misijom, da nas svih nauči poniznosti, radovanju malim stvarima, kako živjeti u vjeri i s vjerom i uz sve to znati oblikovati svoje misli u izvanredne pisane tekstove, zasigurno nas sve u to i uvjerava.

Svaki profesor voli kad ga njegov učenik/ca nadraste, a ja sa sigurnošću znam, da će to učiniti moja Daria, jednom će biti izrazito uspješna profesorica, moja kolegica koja će znati svojim učenicima prenijeti znanja iz jezika i književnosti.

Njen život i rad često su inspiracija mojim današnjim učenicima, koji u njoj vide pravi uzor.

Vjerujući u njen rad, radujem se unaprijed i pratim sve njene uspjehe, nadajući se da je možda i moja malenkost doprinijela tome.

Hvala i slava Bogu na tome, navijeke, amen!

Aleluja!

Jasna Blečić, prof.

Dragi čovječe, dobrodošao u svijet simbola. Znam da nisu onakvi kakve si očekivao, ali vjerujem da možeš otkriti što znače tebi. Ja sam željela da ne budu klasični jer, složit ćeš se, ne postoje dva ista života. Zato bih željela da ti simboli budu ključ koji će otključati sva potrebna vrata tvog života koja vode do Vrata (usp. Iv 10, 7). Na ovom putovanju pratit će te tri osobe: Isus, Marija i jedan bezimeni lik. On nema imena da bi ti bio slobodniji stati na njegovo mjesto. Ne boj se, Isus ne želi ovim putom koračati sam. Neophodan si kako bi ova priča bila potpuna! Otkrit će ti simboliku dijelova ilustracija, ali nikako da bih zacrtala i uokvirila tvoj molitvu, već kako bih je olakšala.

Klupko konca/vune, kako god ti je draže, predstavlja ljudski život. Odraz u vodi podsjeća na dostojanstvo toga života i pomaže ti imati ispravan stav o svemu što se u, i oko njega događa. Odraz te potiče zastati i vidjeti sebe Božjim očima (usp. Post 1, 27).

Stol kao simbol središta, mjesto okupljanja. Ljudi u sjeni nisu nipošto manje važni, nego ti najbolje znaš tko treba sjediti ovdje. Ne zaboravi euharistijski stol, kao ni Kanu Galilejsku.

Zlatne niti na tvom srcu podsjećaju da rane nisu problem, već mogu postati riznica milosti. Raspetljano klupko/konac govori da Isus ne želi urediti tvoj život bez tebe. Zajedno ga slažete.

„Svučen“ si! Slobodan, zato možeš skakati u visine.

Izopova trska (usp. Iv 19, 28 – 29).

Zalazak sunca i tragovi tvojih i Isusovih stopa simboliziraju početak vašeg zajedničkog putovanja i ulazak u dijelove života koje ne želiš pokazati baš svakome. Izlazak sunca simbolizira nadu uskrсне zore i nadu u tvom životu (usp. Mt 28,1).

Ljubljeni čovječe, nadam se da ćeš sada lakše i slobodnije moliti. Molim te, ne zaboravi Bibliju i zapamti da crtež uvijek dolazi zajedno s tekstom. No, ne boj se, ako i dalje nešto ne razumiješ. Na tom mjestu neka se umnaža tvoja vjera.

P: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

O: Amen

UVODNA MOLITVA: Spomeni se dobrote svoje
Gospodine i nježnosti svoje do vijeka i u pomoć mi pohitaj!
Daj mi sjetiti se da je jedino susret onaj koji je stvaran i
da su zemaljski susreti oni koji me dovode do susreta s
Tobom, ovdje i u Vječnosti! Amen. (usp. Ps 25,6)

*Stala plačuć tužna Mati,
gledala je kako pati
Sin joj na križ uzdignut.*

PRVA POSTAJA: ISUSA OSUĐUJU NA SMRT

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Pogledaj svoj život i sve što ga čini, promisli na čemu si zahvalan. Ako susrećeš samo teškoće, zamoli Isusa da ti pokaže što te sprječava u zahvalnosti. Je li to strah, sram, zabrinutost... Susretni svoj život u Kristovim očima i zagri ga, kakav god bio!

Sad zapjevaj sa Zaharijom: „Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov, što pohodi i otkupi narod svoj!“ (Lk 1,68)

Slava Ocu...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Dušom njenom razboljenom,
rastuženom, ražaljenom,
prolazio mač je ljut.*

DRUGA POSTAJA: ISUS PRIMA NA SE KRIŽ

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

„Adame, gdje si?“ Pitanje svih pitanja - gdje si? Gdje je taj događaj, susret ili okolnosti koje obilježavaju tvoj život? Što neprestano vučeš za sobom? Što te odvaja od susreta sa samim sobom? „Bože, ti si cijelo vrijeme bio u meni, a ja sam bio izvan sebe!“¹, moli Gospodina milost da se vratiš sebi i tada pronađeš Njega koji prihvaća sav tvoj teret! (usp. Post 3, 9)

Moli sa psalmistom: „Uši si mi otvorio. Tada rekoh, evo dolazim! Gospodine, sve ti je znano!“ (usp. Iz 50, 5. Ps 40, 8.10)

Očenaš...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*O, koliko uciviljena
bješe ona uzvišena,
Majka Sina jedinog!*

¹ Sv. Augustin

TREĆA POSTAJA: ISUS PADA PRVI PUT POD KRIŽEM

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Promatraj situacije u kojima ti svi konci ispadaju iz ruku.

Reci Isusu sve što ti je na srcu i osluhni što će ti reći.

Zapamti da „Bog naš dolazi i ne šuti“. (Ps 50,3)

Sada ponovno zapjevaj: „Ti si Gospodine, ufanje moje,
uzdanje moje od mladosti!“

(usp. Ps 71, 5)

Slava Ocu...

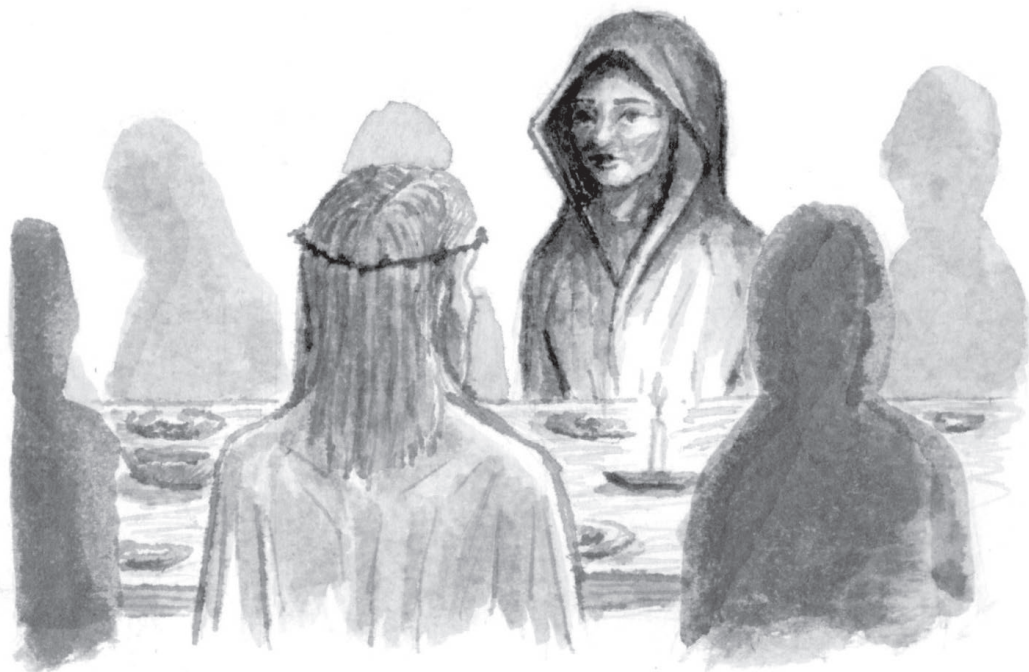
P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Bol bolova sve to ljući
blaga Mati gledajući
muke slavnog Sina svog.*

ČETVRTA POSTAJA: ISUS SUSREĆE SVOJU SVETU MAJKU

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Život je satkan od susreta, shvati da su oni neizbježni i da najčešće ne možeš birati s kim ćeš se susresti. Zahvali Isusu na svojoj obitelji. Moli za svoje roditelje. Obiteljski odnosi često su izvori teških križeva. Upoznaj Isusa sa svojom obitelji i zamoli ga da se u njoj očituje onako kako je to učinio u Kani. Ne zaboravi pozvati Majku Zagovornicu. Neka klikće duh tvoj u Bogu tvome Spasitelju! (usp. Lk 1, 47)

Moli radosno: „Uzdah se u Gospodina uzdanjem silnim, i on se k meni prignu i usliša vapaj moj.“ (Ps 40, 2)

Zdravo Marijo...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

Koji čovjek ne bi plak'o

Majku Božju videć tako

u tjeskobiolikoj?

PETA POSTAJA: ŠIMUN CIRENAC POMAŽE ISUSU NOSITI KRIŽ

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Pozovi Isusa u nemoći u kojima ti je neugodno i teško tražiti pomoć. U redu je tada ne odgovarati na suvišna pitanja. Dovoljno je dopustiti drugima da vide i pomognu. Zahvali za sve Šimune Cirence u svome životu.

Pjevaj s Davidom: „Gospodin je pastir moj, ni u čem ja ne oskudijevam. On krijepi dušu moju.“ (usp. Ps 23, 1. 3)

Očenaš...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Tko protužit neće s čistom,
kada vidi gdje za Kristom
razdire se srce njoj?*

**ŠESTA POSTAJA:
VERONIKA PRUŽA ISUSU RUBAC**

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Pokaži Isusu svoje krive slike o Njemu i o ljudima koje susrećeš. One su čest izvor nemira i razočaranja. Moli ga da utisne u tvoje srce svoju pravu i svježju sliku, kako bi u ljudima koje ti šalje na životnu stazu, mogao gledati Njegov lik. Za sebe moli milost da ti obnavlja želju da ga tražiš i nalaziš u svakom danu.

Sada zapjevaj: „Žedna mi je duša Boga, Boga živoga! Kada ću doći i Lice Božje gledati?!“ (usp. Ps 42, 3)

Slava Ocu...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Zarad grijeha svoga puka
gleda njega usred muka
i gdje bičem bijen bi.*

SEDMA POSTAJA: ISUS PADA DRUGI PUT POD KRIŽEM

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Susretni one trenutke kada si ljut na sebe jer si nešto propustio učiniti ili kad si svjesno izgubio dobivenu milost ili u nečemu nisi uspio. Moli Isusa da ti pomogne povjerovati u novi početak, Njegov početak. „Hrabro samo“, ne boj se! (usp. Mk 6, 50)

Moli s prorokom: „Ne boj se, jer ja sam s tobom; ne obaziri se plaho, jer ja sam Bog tvoj. Ja te krijepim i pomažem ti, podupirem te pobjedničkom desnicom.“ (Iz 41, 10)

Zdravo Marijo...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Gleda svoga milog Sina,
ostavljena sred gorčina,
gdje se s dušom podijeli.*

OSMA POSTAJA: ISUS SUSREĆE JERUZALEMSKE ŽENE

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Ne plači! Postani svjestan onih dijelova života u kojima te težina svakodnevnice i misli blokira i ne da ti disati. Moli Isusa da ti pokaže autoritet koji ti je darovan. Naredi svojim kočnicama da se u Isusovo Ime odblokiraju.

Moli s pouzdanjem riječima proroka: „A on je naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo.“

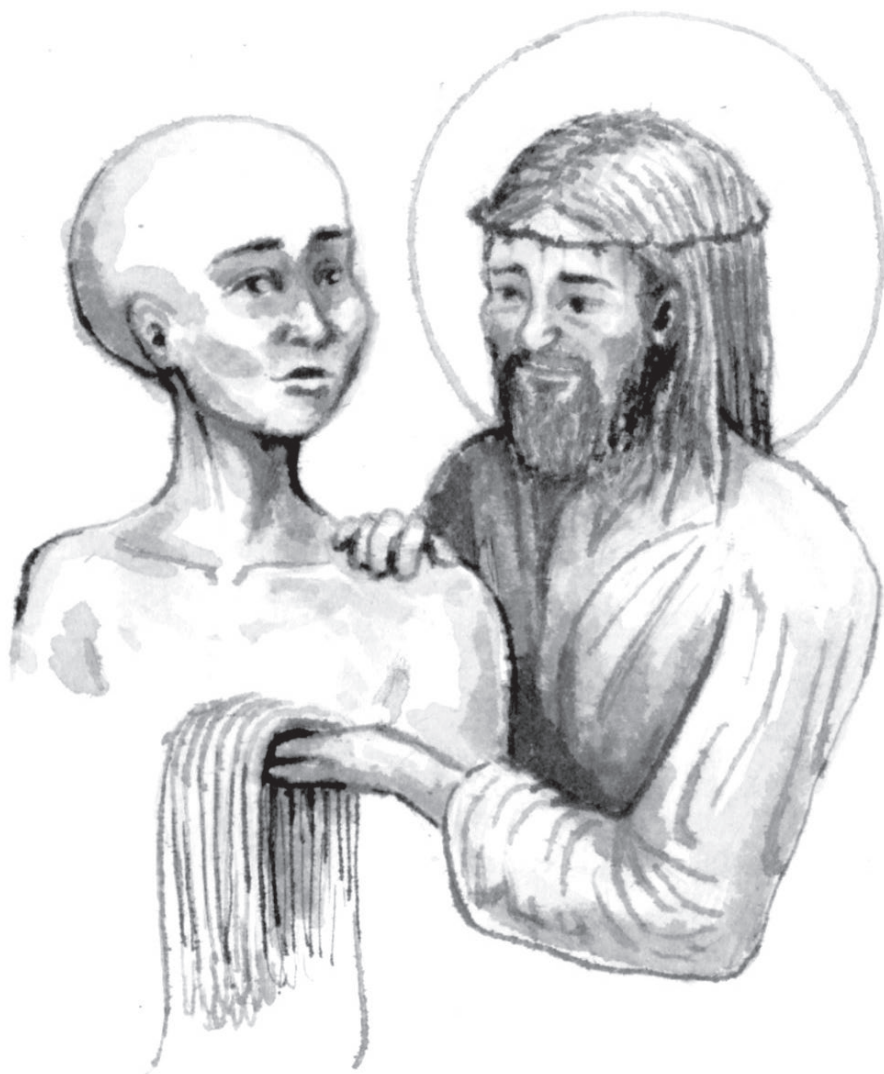
(Iz 53, 4)

Očenaš...

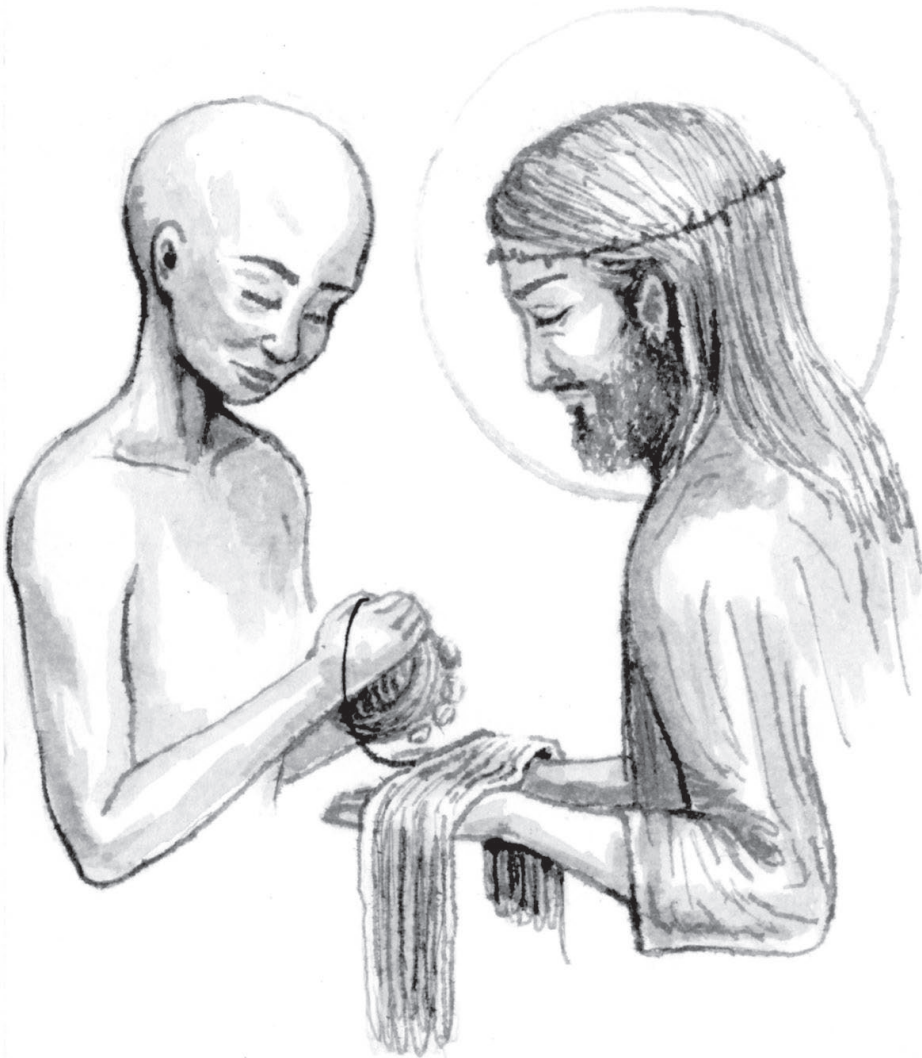
P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Vrelo milja, slatka Mati,
bol mi gorku osjećati
daj, da s tobom procvilim.*

DEVETA POSTAJA: ISUS PADA TREĆI PUT POD KRIŽEM

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Kad si preumoran, iscrpljen i čini ti se da nema više smisla truditi se, pokušaj razmisliti koje te vrijednosti pokreću. Ako ne možeš, moli Isusa da bude dio tvog besmisla i ne zaboravi da u svakom besmislu ima smisla. Pronađite ga Isus i ti zajedno.

Nastavi moliti s prorokom: „Tko u tmini hodi, bez tračka svjetlosti, nek se uzda u ime Gospodnje, nek se na Boga svog osloni!“ (Iz 50, 10)

Slava Ocu...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Neka ljubav srca moga
gori sved za Krista Boga,
da mu u svem omilim.*

DESETA POSTAJA: ISUSA SVLAČE

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Moli Isusa da snagom Njegove ljubavi s tebe siđu sva tvoja dosadašnja razočaranja, loša i neugodna iskustva sa samim sobom i drugim ljudima. Neka te na tom putu ohrabre riječi sv. Pavla: „Za slobodu nas Krist oslobodi.“ (Gal 5, 1)

Moli riječima proroka: „Ja sam te otkupio, imenom sam te zazvao, ti si moj. Dragocjen si u mojim očima, vrijedan si i ja te ljubim.“ (Iz 43, 1. 4)

Zdravo Marijo...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Neka dođu i na mene
patnje za me podnesene
Sina tvoga ranjenog.*

JEDANAESTA POSTAJA: ISUSA PRIBIJAJU NA KRIŽ

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Svaki početak ima svoj kraj, a da bi tvojim problemima došao kraj potrebno je biti strpljiv. Strpljenje zahtijeva trpljenje, zato sada moli Isusa da te nauči biti strpljiv u boli.

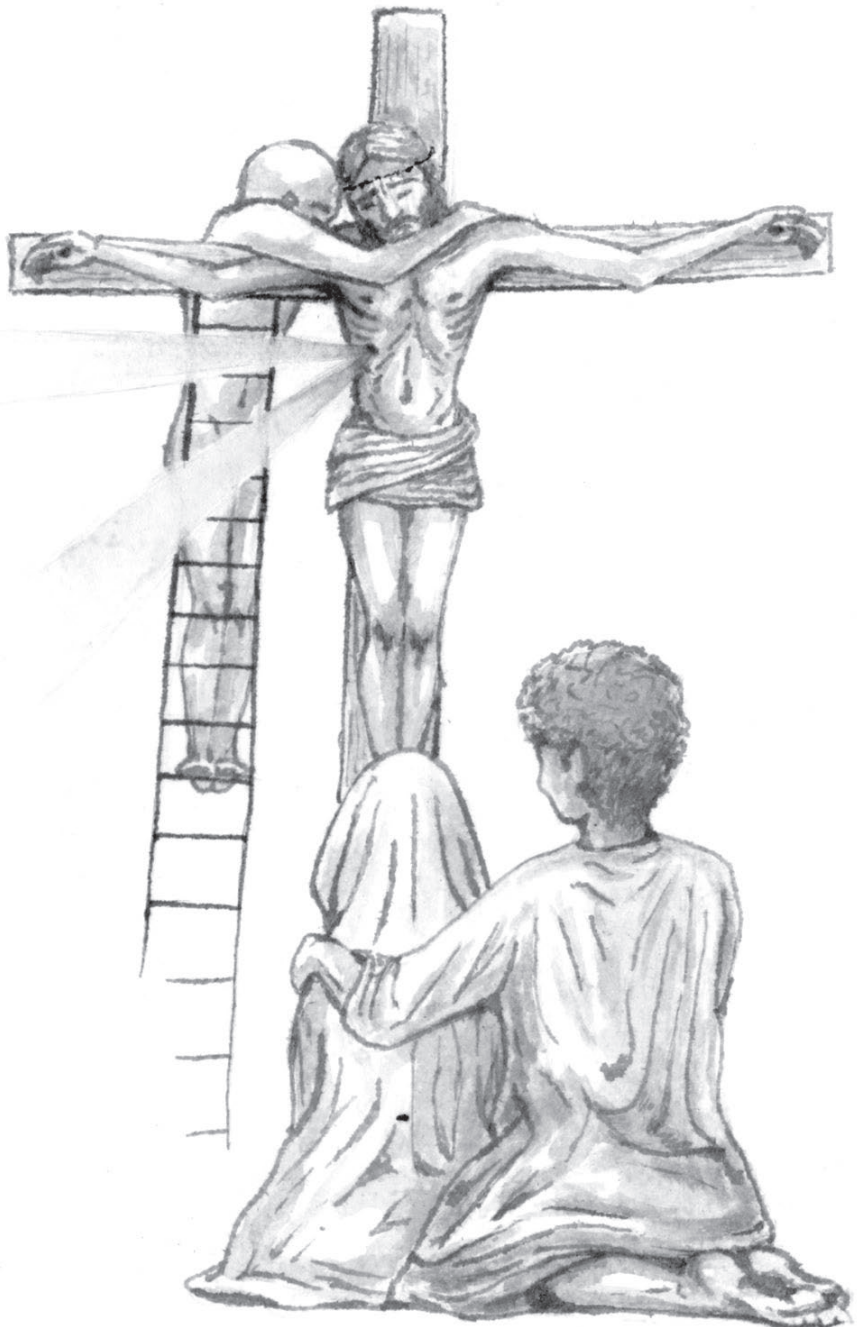
U molitvi se tješi prorokovom pjesmom: „On ne lomi napuknutu trsku niti gasi stijenj što tinja.“ (Iz 42, 3)

Slava Ocu...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Daj mi s tobom suze livat,
Raspetoga oplakivat,
dok na svijetu budem ja.*

DVANAESTA POSTAJA: ISUS UMIRE NA KRIŽU

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Sjeti se da je smrt nužan preduvjet za susret. Umiranje traži tišinu. Pokušaj pronaći svoju tišinu. Neka tišina bude najava susreta. U situacijama u kojima se više nema što učiniti traži tišinu koja postaje izvorom nade. Neka ti u tome pomogne Majka koja je ostala jaka na Kalvariji.

Ostani miran moleći: „Zaklone moj! Utvrdo moja! Bože moj u koga se uzdam!“ (Ps 91, 2)

Očenaš...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*U tvom društvu uz križ stati,
s tobom jade jadovati
želja mi je jedina.*

TRINAESTA POSTAJA: ISUSA SKIDAJU S KRIŽA

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

Primi sve rane, ožiljke i posljedice križeva na koje si razapet. Polako i mirno uči kako to činiti promatrajući Isusa.

Neka te molitva hrabri: „Nek se raduju svi što se utječu tebi, nek kliču sve dovijeka! Štiti ih i nek se vesele u tebi koji ljube ime tvoje.“ (Ps 5, 12)

Zdravo Marijo...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Kada dođu smrtni časi,
Kriste Bože, nek me spasi
Majke tvoje zagovor.*

ČETRNAESTA POSTAJA: ISUSA POLAŽU U GROB

P: Klanjamo ti se Kriste i blagoslivljamo te

O: Jer si svojim svetim Križem otkupio svijet!

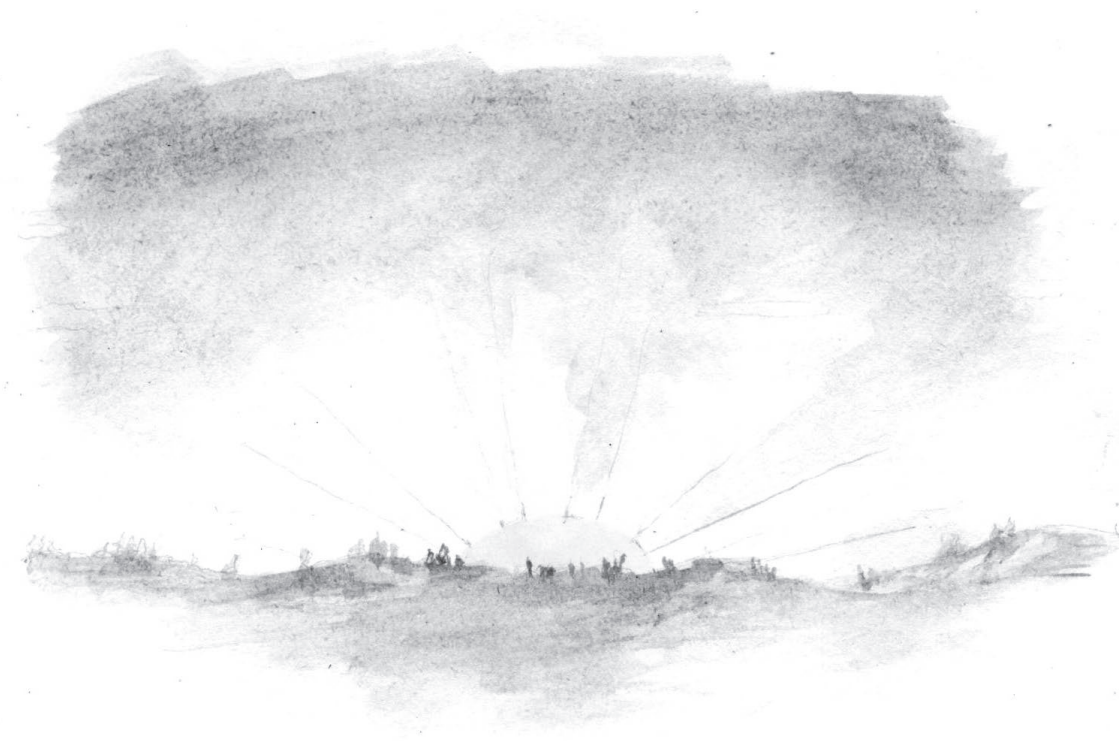
Umiri se i moli Isusa da te nauči odmoriti se. Položi sve što si proživio tijekom ovog Križnog puta s Isusom u grob. I pusti Isusu činiti potrebno. Dopusti da se dogodi Uskrs! Moli s nadom: „Gle, uspjet će sluga moj, podignut će se, uzvisit i proslaviti! Zbog patnje duše svoje vidjet će svjetlost, i nasititi se spoznajom njezinom.“ (Iz 52, 13. 53, 11)

Slava Ocu...

P: Smiluj nam se Gospodine!

O: Smiluj nam se!

*Kad mi zemlja tijelo primi,
dušu onda uzmi ti mi
u nebeski blažen dvor.*

ZAVRŠNA MOLITVA: Hvala ti Gospodine za ovaj susret! Daruj nam svoj mir da možemo strpljivo iščekivati Uskrs svoga života, i jakost svoju nam pokloni, kako bismo puni svete radosti dočekali susret s Tobom, ovdje i u Vječnosti! Amen.

P: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

O: Amen

